

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๕/๕๕๕๖

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ทหารซ้อมทรมานบุคคลผู้ต้องสงสัยในระหว่างถูกควบคุมตัว)

กพด. รับที่ ๒๖๑๘/๑
วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒
เวลา ๑๕.๓๐ น.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๘๒๔๐ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๙๖๕ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒
๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกกระทำทรมาน และถูกบังคับให้หายสาบสูญและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง กรณีถูกกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญฯ ชุดที่ ๕
๔. กระบวนการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ทหาร ซ้อมทรมานบุคคลผู้ต้องสงสัยในระหว่างถูกควบคุมตัว) โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายและสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ทหารซ้อมทรมานบุคคลผู้ต้องสงสัยในระหว่างถูกควบคุมตัว) ต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีข้อเสนอแนะว่า คณะรัฐมนตรีควรสร้างกลไกภายในประเทศ เพื่อประกันสิทธิของบุคคลตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย

/เริ่มมนุษยธรรม...

ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีควรเร่งรัดการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อบูรณาการตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เสนอต่อรัฐสภาพิจารณา

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมนำประเด็นตามข้อ ๑.๑ พิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๒ ชั้น ๘ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งได้ประมวลแนวทางในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ทหารซ้อมทรมานบุคคลผู้ต้องสงสัยในระหว่างควบคุมตัวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจาก เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ เสนอให้คณะรัฐมนตรีเร่งรัดการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อบูรณาการตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เสนอต่อรัฐสภาพิจารณา: กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. และได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ในวาระ ๑ และมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมร่วมกัน ๑๒ ครั้ง จนพิจารณาแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ พร้อมทั้งได้นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่อยู่ในวาระของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว และร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ถูกบรรจุเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (วาระ ๒ และ ๓) ในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ แต่เนื่องจากในขณะนั้นมีร่างกฎหมายจำนวนมาก และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้หมดวาระลง จึงทำให้ไม่สามารถพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นร่างกฎหมายที่ค้างการพิจารณาอยู่ในชั้นรัฐสภา อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการแต่งตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น กระทรวงยุติธรรม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ยืนยัน ร่างพระราชบัญญัติฯ แก่คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือเสนอ ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวไปยังประธานรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมจะได้ติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔.๒ กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ เสนอให้ กระทรวงยุติธรรมเร่งกำหนดมาตรการป้องกันการถูกระงับการกระทำทรมาน: กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ขอเรียนว่า ในระหว่างที่ร่างพระราชบัญญัติฯ ยังไม่มีผลบังคับใช้ นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรการป้องกัน การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การติดตามตรวจสอบกรณีต่างๆ และการเยียวยาผู้เสียหายจากการถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ยังได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น ๔ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการติดตามและตรวจสอบกรณีถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ คณะอนุกรรมการเยียวยากรณีถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ คณะอนุกรรมการป้องกันการถูกระงับการกระทำทรมานและบังคับให้หายสาบสูญ และคณะอนุกรรมการคัดกรองกรณีถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ทั้งนี้ ที่ผ่านมา คณะกรรมการฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีกล่าวอ้างว่าถูกระงับการกระทำทรมาน และได้ดำเนินการลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีการกระทำทรมานแล้วเสร็จจำนวน ๕๓ ราย ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำทรมานตามที่กล่าวอ้าง สำหรับกรณีการติดตามตรวจสอบตามบัญชีรายชื่อบุคคลหายสาบสูญของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยการหายสาบสูญโดยถูกบังคับหรือไม่สมัครใจ จำนวน ๘๖ รายนั้น คณะกรรมการฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งได้ส่งข้อมูลไปยังคณะทำงานสหประชาชาติฯ แล้วจำนวน ๑๑ ราย ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีการถูกบังคับให้หายสาบสูญสำหรับอีก ๗๕ รายอยู่ระหว่างเร่งรัดรวบรวมข้อมูลและจัดทำคำแปลเพื่อส่งไปยังคณะทำงานฯ ต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลได้หมดวาระลง และพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๒ ส่งผลให้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๓๑/๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๘/๒๕๖๐ สิ้นสภาพ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๓) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระงับการกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญเป็นไปอย่างต่อเนื่อง กระทรวงยุติธรรมจะได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในโอกาสต่อไป

๕. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรเสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายและสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ทหารซ้อมทรมานบุคคลผู้ต้องสงสัยในระหว่างถูกควบคุมตัว) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๑ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๔๖๗๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ thansuda.p@rlpd.go.th